_____
(savivaldybė, mokykla)

___ klasės (grupės) mokinio (-ės) _____
(vardas ir pavardė)

DAILĖ

Mokyklinio brandos egzamino užduotis
(testas)
Pagrindinė sesija

2009 m. gegužės 26 d. **Trukmė – 2 val. (120 min.)**

NURODYMAI

- Pasitikrinkite, ar egzamino užduoties sąsiuvinyje nėra tuščių lapų ar kitokio aiškiai matomo spausdinimo broko. Pastebėję praneškite egzamino vykdytojui.
- Atidžiai perskaitykite užduotis. Pieštuku galite pasižymėti atsakymus, o įsitikinę, kad atlikote teisingai, perrašykite mėlyna spalva rašančiu parkeriu ar tušinuku. Užduotys, atliktos tik pieštuku, nevertinamos.
- Jei nusprendėte pakeisti atsakymą, nubraukite anksčiau pasirinktą kryželiu **X** ir apveskite kito pasirinkto atsakymo raidę.
- Jei pažymėti visi atsakymai (o ne tiek, kiek nurodyta), klausimas vertinamas 0 taškų.
- Egzamino metu negalima naudotis jokiais papildomais informacijos šaltiniais.
- Neatsakę į kurį nors klausimą, nenusiminkite ir stenkitės atsakyti į kitus.

Linkime sėkmės!

VERTINIMAS

I. Kūrybinės užduoties taškų suma	II. Testo taškų suma	I ir II DALIŲ TAŠKŲ SUMA

Vertinimo komisijos pirmininkas _____
(parašas, vardas ir pavardė)

I vertintojas _____
(parašas, vardas ir pavardė)

II vertintojas _____
(parašas, vardas ir pavardė)

© Nacionalinis egzaminų centras, 2009

DAILĖS KALBA

1. Kokia dailės technika (tapyba aliejiniais dažais ant drobės, medžio raižinys, mozaika, piešinys anglimi ir sangvinu) sukurti šie kūriniai? Parašykite po iliustracijomis (A, B, C, D).

(4 taškai)

Piteris Paulius Rubensas. Merginos galva. 1630–1635 m.

A _____

Jonas Kuzminskis. Iš ciklo liaudies dainų temomis. 1960 m.

B _____

Juozas Galkus. Kompozicija

C _____

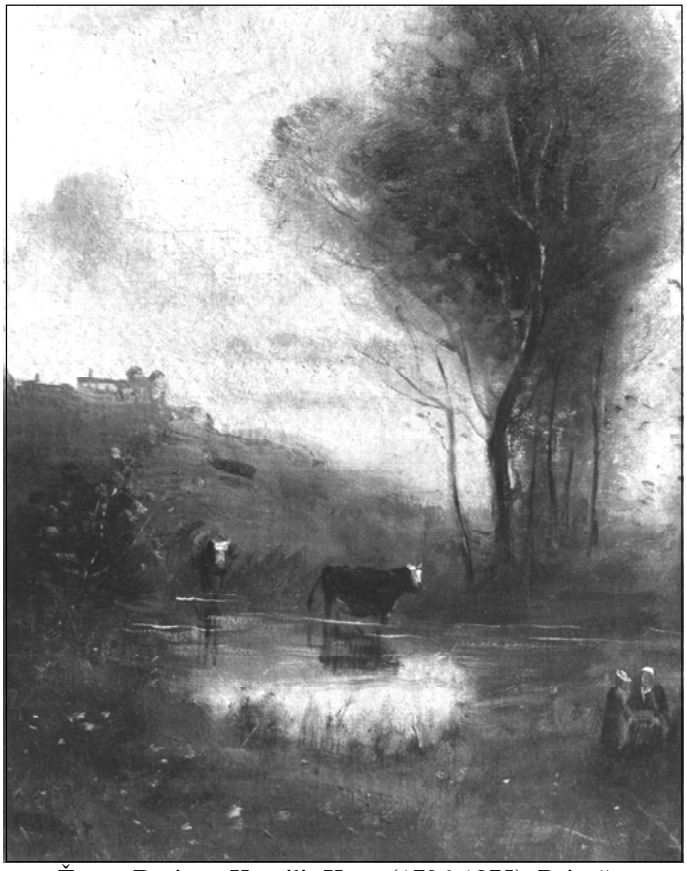

Žanas Batistas Kamilis Koro (1796-1875). Peizažas

D _____

2. Atpažinkite ir apibūdinkite meno šakas. Po iliustracijomis (A, B, C, D) parašykite po du tinkamus atsakymus:

- architektūra;
- dailė;
- dizainas;
- meninė fotografija;
- meninis daiktų ir gaminių konstravimas;
- nuotraukos, perteikiančios savitą menininko žvilgsnį į tikrovę;
- skulptūra;
- statinių projektavimo ir statybos menas.

(4 taškai)

Mindaugas Navakas. Gyvūnas

Viljamas Henris Foksas Talbotas. Atviros durys. Iš knygos „Gamtos pieštukas“. 1844 m.

A _____

_____

B _____

_____

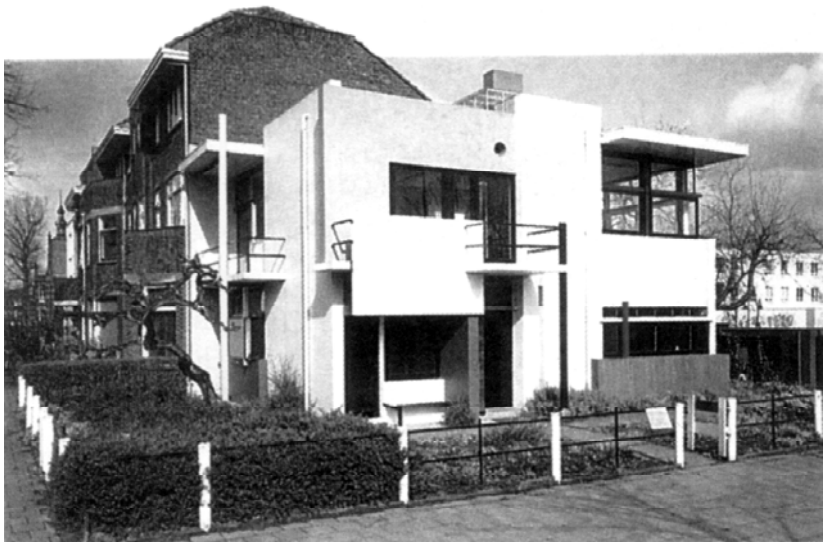

Geritas Rytveldas. Šrioder namas. 1923–1924 m.

Angelo Mangiarotti. Laikrodžiai. 1960 m.

C _____

_____

D _____

_____

3. Surašykite į atskirus stulpelius pagal atitinkamas temas (sritis) šiuos žodžius:

- abstraktusis;
- centriškoji;
- dailioji tekstilė;
- diagonalioji;
- fragmentinė;
- grafika;
- hepeningas;
- instaliacija;
- juvelyrika;
- keramika;
- natiurmortas;
- peizažas;
- performansas;
- portretas;
- realistinis;
- sąlygiškasis;
- skulptūra;
- tapyba.

(7 taškai)

Avangardinės dailės rūšys

_____

_____

_____

Tradicinės vaizduojamosios dailės šakos

_____

_____

_____

Taikomosios dekoratyvinės dailės šakos

_____

_____

_____

Vaizdavimo būdai

_____

_____

_____

Dailės žanrai

_____

_____

_____

Kompozicinės sandaros

_____

_____

_____

PASAULIO DAILĖ

1. Kas būdinga Senovės Romos architektūrai ir dailei? Apveskite dviejų teisingų atsakymų raides.

(3 taškai)

A Architektūrai būdingi akmeniniai perdengimai, aukštos navos, strėlinės arkos. Susiformavo savita monumentaliosios dekoratyvinės tapybos rūšis – vitražas. Skulptūrų figūros monumentalios, ištęstos aukštyn, lyg augančios iš kolonų.

B Atrastas betonas (klinčių skiedinys), sumaniai naudojama arkų sistema, statomi tiltai, akvedukai, termos, triumfo arkos, amfiteatrai, šventyklos dievams.

C Dailininkai atmeta viską, kas siejasi su meno profesionalumu, ir kuria įvairius hepeningus, naikinančius ribas tarp skirtingų meno šakų, konceptualius vaizdinius, muzikinius, literatūrinius pokštus.

D Skulptoriai taikliai fiksavo būdingą veido formą, galvos judesį, tiksliai perteikė konkrečias detales. Mėgo, kad portretas būtų tikroviškesnis ir iškart atpažįstamas, dėl to nesistengė idealizuoti.

2. Po kiekvienu istorinio meninio stiliaus pavadinimu (1, 2, 3, 4) parašykite jo architektūrą apibūdinančio teksto raidę (A, B, C, D).

1. Romanika _____

2. Gotika _____

3. Renesansas _____

4. Barokas _____

(4 taškai)

A Architektai suformavo ramias aikščių erdves. Tai svarbūs miestų akcentai, skirti piliečių susirinkimams. Būdingas šių aikščių bruožas – arkados, juosiančios aikštę iš dviejų, trijų ar net keturių pusių.

B Ant kalvų, prie upių statomos tvirtos akmeninės feodalų pilys-tvirtovės ir bažnyčios su vienuolynais. Paprastos geometrinės formos, vertikalūs stačiakampiai bokštai suteikia šiems pastatams monumentalumo įspūdį.

C Centrinėje katedros fasado dalyje aukštai iškeltas apskritas langas – rožė, kurios piešinį sudaro iš centro einantys spinduliai. Vitražiniai langai sukuria mistinę nuotaiką.

D Pastatų fasaduose atsiranda banguotų ir laužytų formų. Daug iškilių detalių (puskolonių, piliastrų) ir gilių nišų, sugeriančių ir atspindinčių dienos šviesą, kuria nuolat kintančios nuotaikos įspūdį.

3. Išanalizavę architektūros kūrinių nuotraukas (A, B, C, D, E) atrinkite ir po jomis parašykite meninio stiliaus pavadinimą:

• barokas; • gotika; • klasicizmas; • renesansas; • romanika.

(5 taškai)

Katedros interjeras. Bovė. Prancūzija

A _____

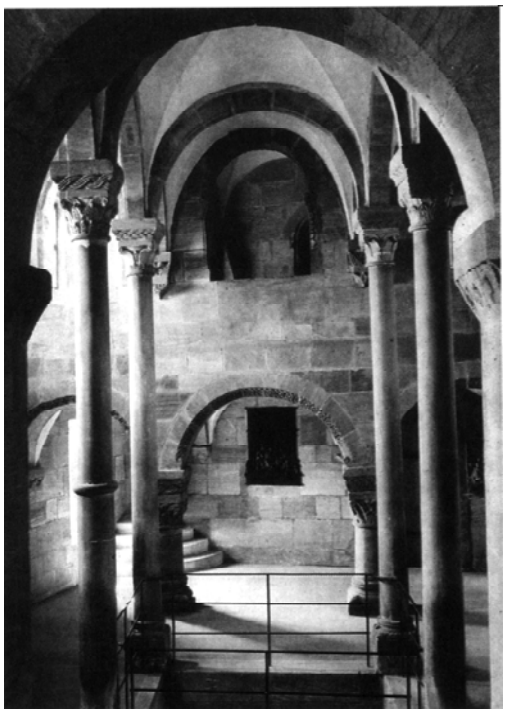

Niurnbergo pilis. Viršutinės koplyčios vaizdas

B _____

Šv. Jono Nepomuko bažnyčios interjeras. Miunchenas

C _____

Karlas Frydrichas Šinkelis. Senasis muziejus. Kesoninis kupolas

D _____

Filipas Bruneleskis. Našlaičių prieglauda Florencijoje

E _____

4. Išanalizuokite ir palyginkite šiuos istorinio žanro kūrinius (A, B). Po reprodukcijomis parašykite po šešis juos apibūdinančius teiginius:

- akstyvojo renesanso dailės bruožai;
- centrinė kompozicija;
- diagonalioji kompozicija;
- judėjimo, dinamikos ir kintamumo įspūdis;
- linijos ir detalės svarba;
- mitologinė tema;
- pusiausvyra ir harmonija;
- religinė tema;
- rokoko stiliaus tapybos bruožai;
- subtilūs spalvų ir jų atspalvių deriniai;
- tapybiškumo ir potėpio svarba;
- tikslus piešinys ir lokaliosios spalvos.

(8 taškai)

Džiovanis Belinis. Madona su kūdikiu.
Aliejus

Žanas Batistas Vanlo. Europos pagrobimas.
Popierius, tempera

A _____

_____

_____

_____

_____

_____

B _____

_____

_____

_____

_____

_____

5. Išanalizuokite ir palyginkite šiuos dailės kūrinius (A, B): įvardykite trimačių kūnų vaizdavimo plokštumoje būdą ir meninį stilių. Po reprodukcijomis parašykite po du tinkamus atsakymus:

- linijinė perspektyva;
- optinis spalvų maišymo būdas;
- neoimpresionizmas;
- renesansas.

(4 taškai)

Leonardas da Vinčis. Apreiškimas. Apie 1473 m.

A _____

_____

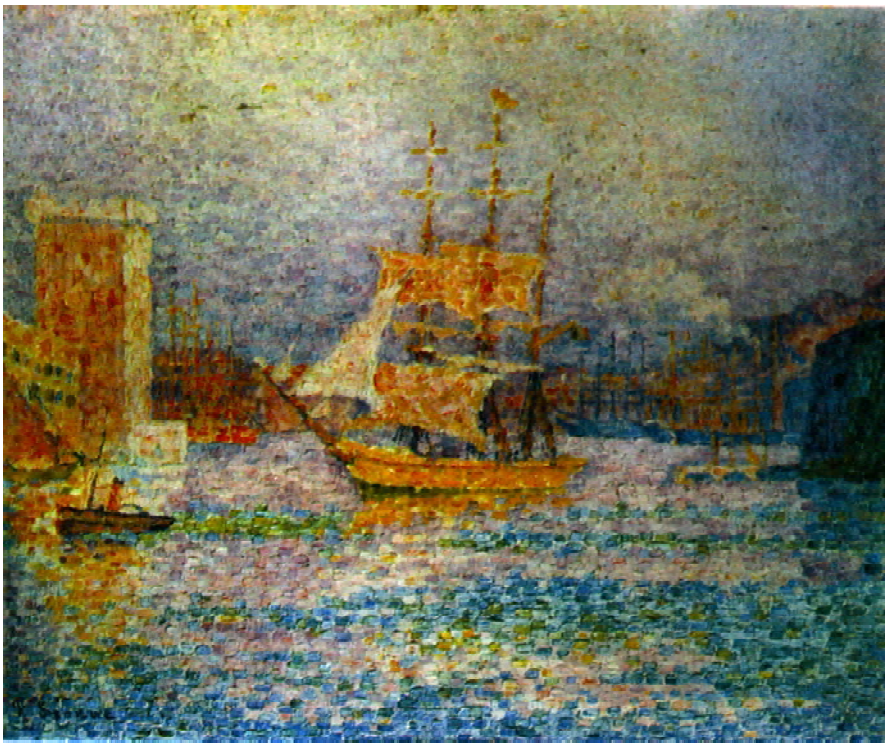

Polis Sinjakas. Marselio uostas. 1906 m.

B _____

_____

6. Palyginkite šias skulptūras. Po nuotraukomis (A, B) parašykite po keturis tinkamus atsakymus:

- artima abstrakcijai kompozicija;
- barokas;
- diagonalioji kompozicija;
- klasikinis modernizmas;
- mimikos ir gestų išraiškingumas;
- monumentalios apibendrintos formos;
- rakursas ir ekspresija;
- simetrija ir paprastumas.

(6 taškai)

Konstantinas Brankušis. Bučinys

Džanas Lorencas Berninis. Šv. Teresės ekstazė

A _____

_____

_____

_____

B _____

_____

_____

_____

7. Išnanalizuokite šiuos dailės kūrinius. Parašykite po reprodukcijomis (A, B, C, D, E, F) tinkamus atsakymus:

- buitinis žanras;
- grupinis portretas;
- istorinis žanras;
- natiurmortas;
- peizažas;
- sakralinė dailė.

(6 taškai)

Jakobas Jordansas. Jordansų šeima

A _____

Piteris de Hochas. Ponia ir tarnaitė su gaidžiu

B _____

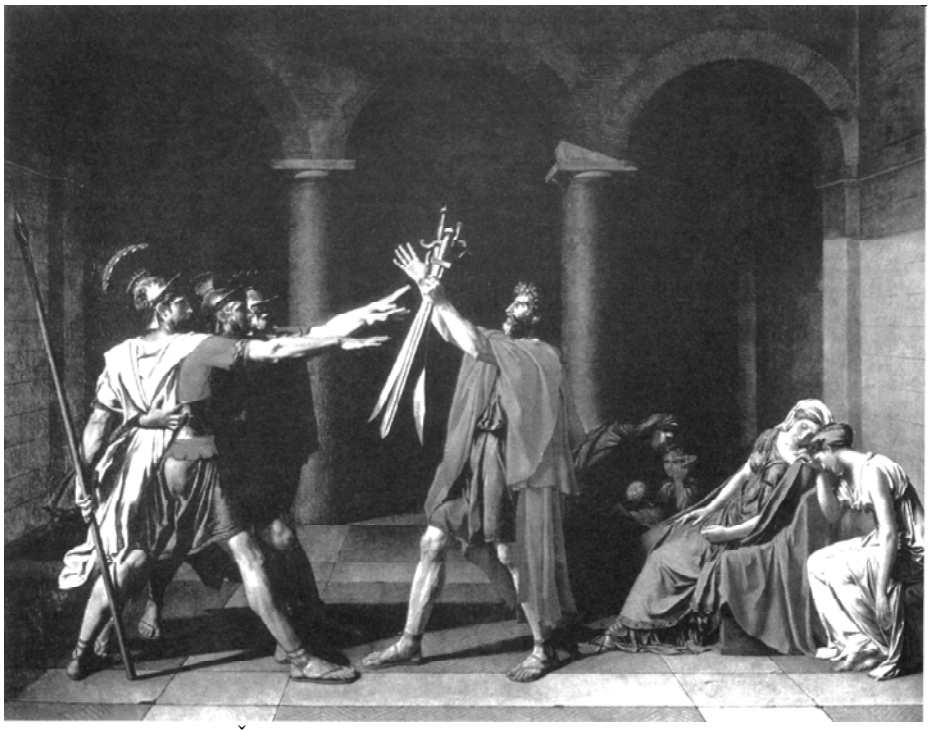

Žakas Luji Davidas. Horacijų priesaika

C _____

Polis Sezanas. Malūnas prie Kulevro žemiau Pontuaso

D _____

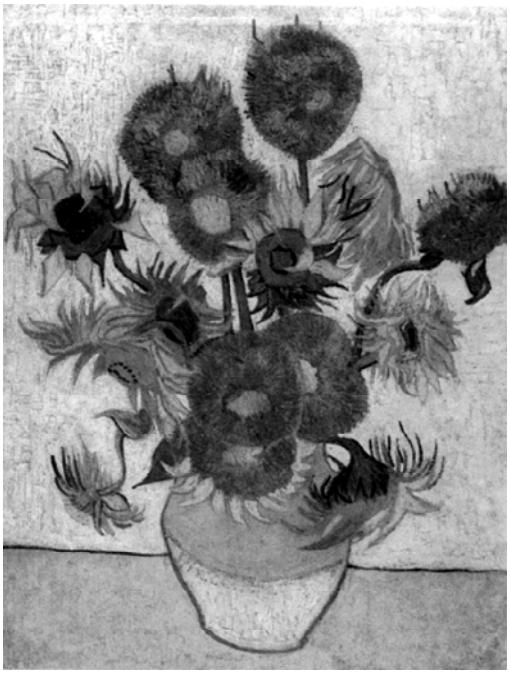

Vinsentas van Gogas. Saulėgrąžos

E _____

Franciskas de Surbaranas. Šv. Petro regėjimai

F _____

8. Įvardykite architektūros elementus (A, B, C, D). Atrinkite teisingus atsakymus ir parašykite po iliustracija prie raidžių A, B, C, D:

- frontonas;
- kaneliūros;
- kapitelis;
- portikas.

(4 taškai)

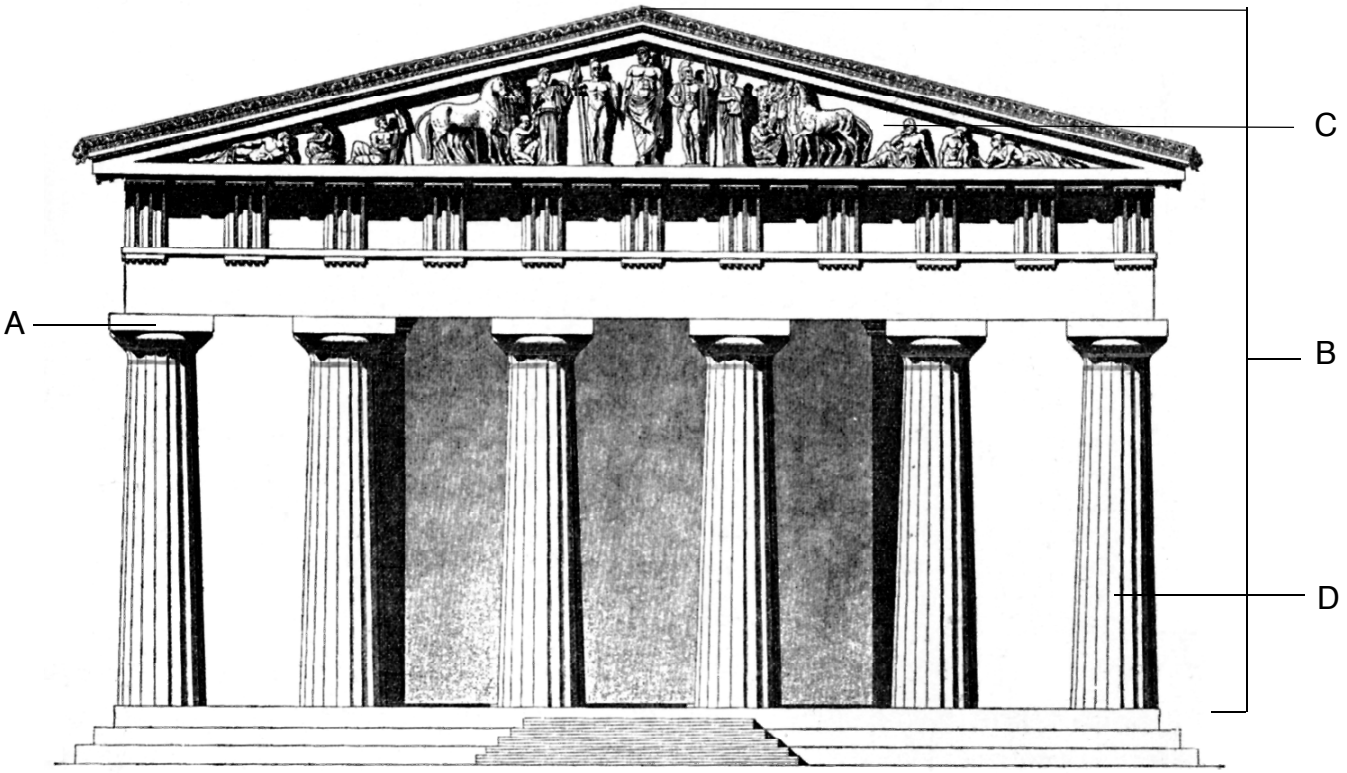

Rytinio Dzeuso šventyklos Olimpijoje galo rekonstruotas piešinys. V a. pr. Kr.

A _____

B _____

C _____

D _____

LIETUVOS DAILĖ

1. Palyginkite žymaus plakatisto Juozo Galkaus kūrinius. Atrinkite ir po reprodukcijomis (A, B) parašykite po du šiuos plakatus apibūdininačius teiginius:

- asimetriška ir fragmentiška kompozicija;
- panaudotas kito autoriaus kūrinio fragmentas;
- realistinio vaizdavimo principai;
- stilizuoti architektūrinių formų motyvai.

(4 taškai)

Juozas Galkus. Gamta – šventovė. Neterškime jos. 1980

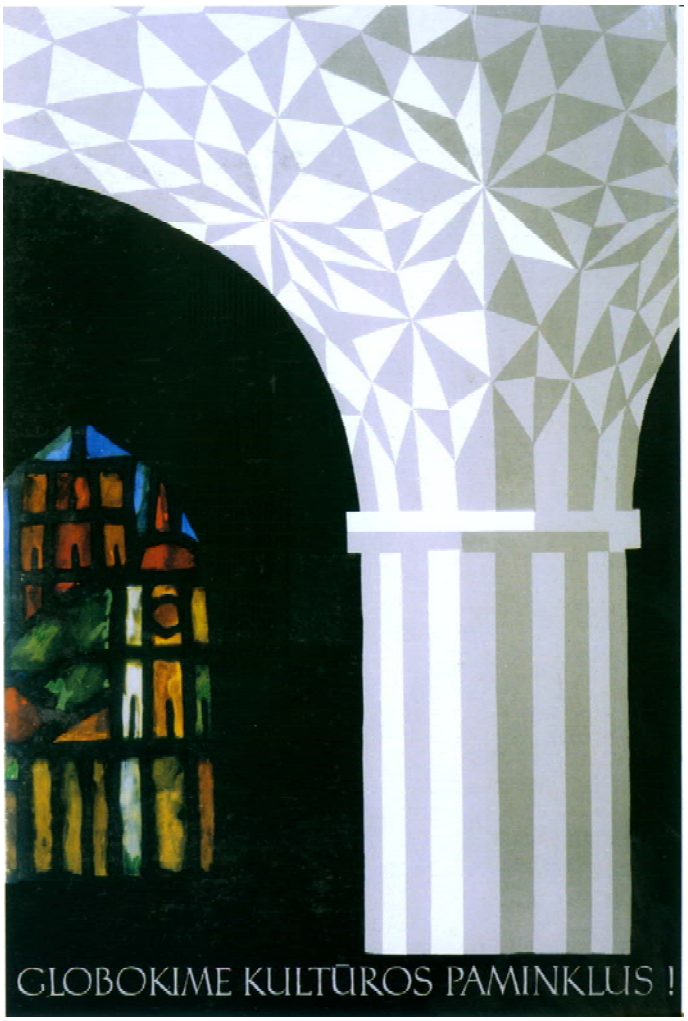

Juozas Galkus. Globokime kultūros paminklus. 1965

A _____

_____

B _____

_____

2. Išanalizuokite ir palyginkite šiuos Ferdinando Ruščico ir Antano Samuolio nutapytus interjerus. Šalia kūrinių reprodukcijų (A, B) parašykite po tris juos apibūdinančius teiginius:

- apibendrintas piešinys ir ryškus kontūras;
- impresionizmo idėjų įtaka;
- intensyvios ir kontrastingos spalvų dėmės;
- postimpresionizmo dailės įtaka;
- švelnios oro erdvės perteikimas ir kontūrų išnykimas;
- šviesos ir spalvos judėjimo įspūdis.

(6 taškai)

Ferdinandas Ruščicas. Auksinis kambarys. 1913 m.

A _____

_____

_____

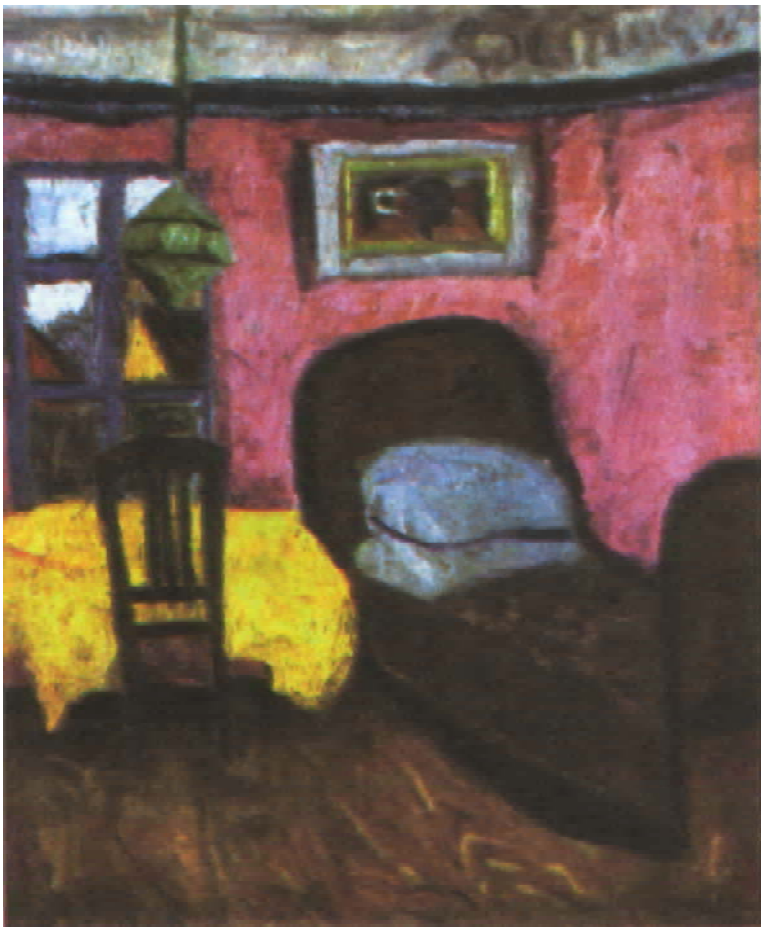

Antanas Samuolis. Kambarys. 1934 m.

B _____

_____

_____

3. Išanalizuokite ir palyginkite šiuos Lietuvos grafikų Algirdo Steponavičiaus ir Vytauto Jurkūno kūrinius (A, B). Atrinkite ir po reprodukcijomis parašykite po tris tinkamus teiginius:

- dekoratyvumas ir ornamentiniai motyvai;
- eskiziškas ir ekspresyvus piešinys;
- formų, linijų ir dėmių ritmas;
- griežtų geometrizuotų formų derinys;
- silueto ir dėmės svarba;
- šaržo elementų naudojimas.

(6 taškai)

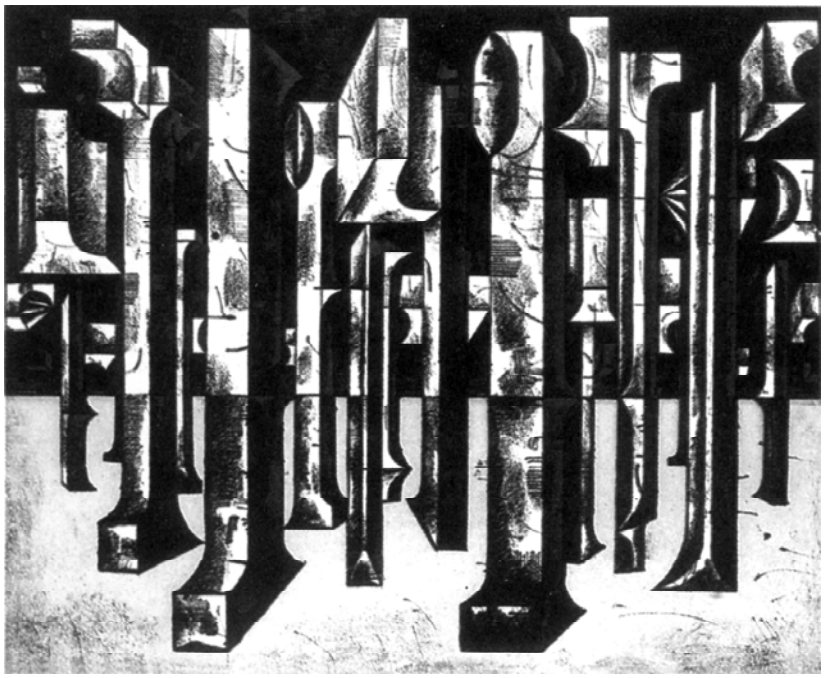

Algirdas Steponavičius. Konstrukcijos I–III. 1969 m.

Vytautas Jurkūnas (jaun.). Jonas pilnu glėbiu laimės. 1980 m.

A _____

_____

_____

B _____

_____

_____

4. Išanalizuokite Vilniaus šv. Petro ir Povilo bažnyčios nuotraukas. Atrinkite ir po nuotraukomis parašykite tris šią bažnyčią apibūdinančius teiginius:

- Bažnyčios fasadą puošia pleištinės arkos.
- Bažnyčios interjere gausu skulptūrų ir stiuko lipdinių dekoro.
- Bažnyčia statyta 1499–1501 m.
- Bažnyčia statyta 1673–1685 m.
- Šv. Petro ir Povilo bažnyčia – ryškiausias šiaurės rytų Europos gotikos kūrinys.
- Šv. Petro ir Povilo bažnyčia – vienas įspūdingiausių Vilniaus brandžiojo baroko statinių.

(4 taškai)

Šv. Petro ir Povilo bažnyčios vakarinis fasadas

Šv. Petro ir Povilo bažnyčios centrinė nava

1. _____

2. _____

3. _____

5. Išanalizuokite ir palyginkite du XX a. pradžios lietuvių skulptorių kūrinius (A, B). Po iliustracijomis parašykite po keturis šias skulptūras apibūdinančius teiginius:

- akademinės dailės įtaka;
- apibendrintos formos ir stilizacija;
- dekoratyvumas ir ornamentika;
- liaudies meno įtaka;
- realistinio vaizdavimo būdas;
- sąlyginis vaizdavimo būdas;
- tikroviškas žmogaus figūros vaizdavimas;
- tiksli anatominė struktūra ir taisyklingos proporcijos.

(6 taškai)

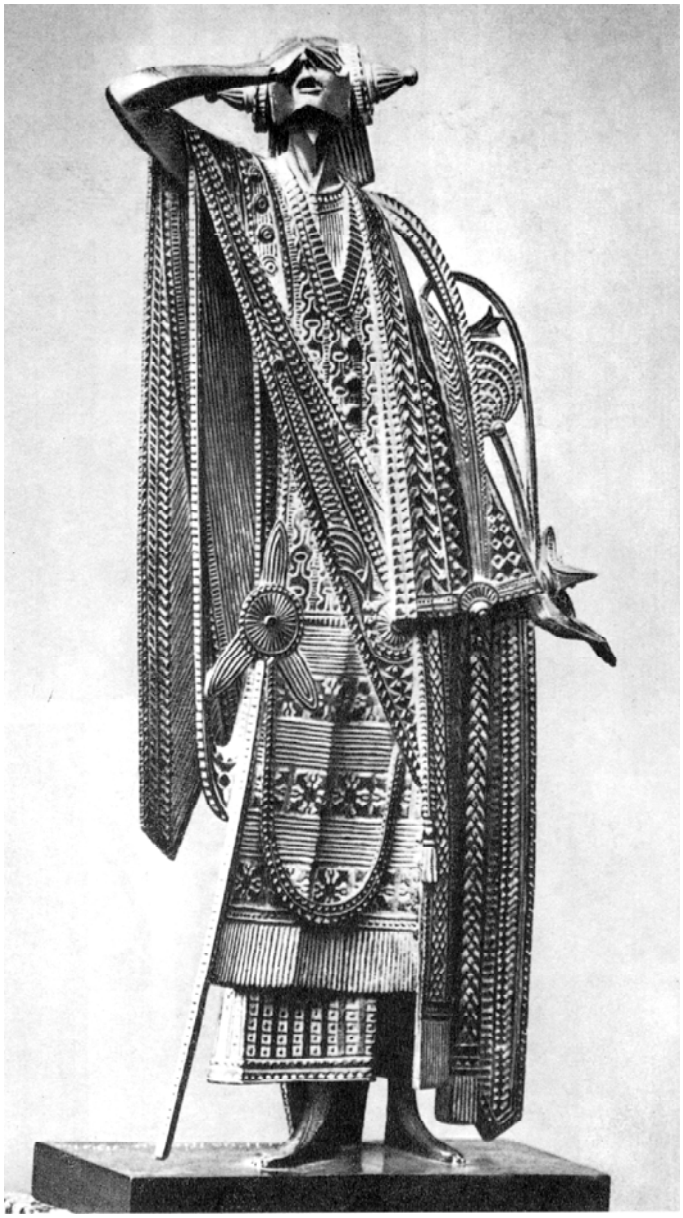

Petras Rimša. Skausmas. 1921 m.

Juozas Zikaras. Laisvės statula. 1928 m.

A _____

_____

_____

_____

B _____

_____

_____

_____

6. Palyginkite šiuos avangardinės dailės kūrinius. Atrinkite ir po iliustracijomis (A, B, C, D) parašykite tinkamus teiginius:

- dailininko knyga;
- instaliacija;
- performansas;
- žemės menas.

(4 taškai)

Dailininkų grupė „Žalias lapas“. Angakokas. 1990 m.

A _____

Ūla Tornau. Labirintas. Pavasaris. 2000 m.

B _____

Gediminas Urbonas. Ateini ar išeini. 1995 m.

C _____

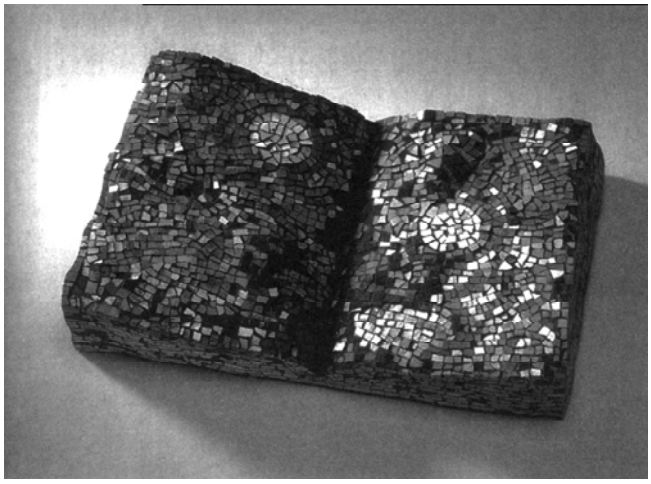

Audrius Tamošaitis. Dvi saulės. Keramikos mozaika. 2000 m.

D _____

TAUTODAILĖ

1. Atrinkite ir po reprodukcijomis (A, B, C, D, E) parašykite po du teisingus atsakymus.

- audiniai;
- dekoratyvinė lietuvių liaudies tapyba;
- dekoratyvinė lietuvių liaudies tekstilė;
- kraičio skrynia;
- koplytėlė;
- lietuvių liaudies smulkioji architektūra;
- lietuvių liaudies skulptūra;
- meniniai medžio dirbiniai;
- rankšluostinė su Pasaulio medžio simboliu;
- sudėtinė memorialinio paminklo dalis.

(6 taškai)

A _____

_____

B _____

_____

C _____

_____

D _____

_____

E _____

_____

2. Lietuvių liaudies dailėje yra daug sutartinių ženklų (simbolių), žyminčių kokią nors sąvoką ar idėją. Sujunkite raidėmis A, B, C, D, E pažymėtus sutartinių ženklų aprašymus su juos atitinkančiomis sąvokomis 1, 2, 3, 4, 5.

(5 taškai)

A Juoda spalva	1. Gyvybės medis
B Kryžius rate	2. Pavasario augalija
C Medžio atvaizdas su lapais ir žiedais	3. Saulė bei ugnis
D Raudona spalva	4. Vaisingumas, gyvenimas, gimimas
E Žalia spalva	5. Žemė Motina

3. Lietuvių liaudies dailei būdinga (apveskite penkių teisingų teiginių raides):

(4 taškai)

A abstraktus vaizdavimo būdas;

B geometriniai raštai bei ornamentai;

C dangaus šviesulių simboliai;

D didvyriškų kovų su kryžiuočiais temos;

E glaudus ryšys su papročiais, buitimi ir gamta;

F sąlyginis vaizdavimo būdas;

G valstiečių sunkaus darbo temos;

H religinės temos.

JUODRAŠTIS